

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Justitiedepartementet

Yttrande över ny EU-förordning om rättigheter för resenärer vid resor med kombinerade trafikslag och nya regler om tillsyn av resenärsrättigheter

Regelrådet har beretts möjlighet att yttra sig över rubricerade förslag. Regelrådet har i uppgift att bistå regelgivare, om dessa begär det, med att granska konsekvensutredningar till förslag från Europeiska unionen som bedöms få stor påverkan för företag i Sverige och lämna råd om vad en svensk konsekvensutredning bör innehålla. Regelrådet har därför översiktligt granskat EU-kommissionens konsekvensutredning SWD(2023)386, med tillhörande sammanfattning SWD(2023) 387 final, regeringens faktapromemoria 2023/24:FPM31 samt förslagen i sin helhet (COM(2023) 752 och COM(2023) 753).

Europeiska kommissionen har presenterat ett förslag till en ny förordning om rättigheter för resenärer vid resor med kombinerade trafikslag och en förordning med ändringar i befintliga förordningar om resenärsrättigheter för resor med flyg, tåg, buss och fartyg. Syftet med den nya förordningen är att stärka rättigheterna för resenärer som kombinerar transportmedel. Syftet med förordningsändringarna är att komma till rätta med brister i efterlevnaden av regelverket.

Kommissionen anger att det ramverk som idag reglerar passagerares rättigheter vid resor inom unionen har resulterat i en avsevärd förbättring för passagerarnas rättigheter, men att vissa utmaningar fortsatt kvarstår. Bland annat gäller inte samma starka skydd vid resor av alla transportslag, vilket framför allt beror på brister i genomförandet och uppföljningen av lagstiftningen. Dessutom anger kommissionen att nuvarande regelverk inte ger samma skydd vid multimodala resor, det vill säga resor där resenären byter mellan olika trafikslag. Kommissionen anger att det dessutom har visat sig att reglerna för ersättning för flygbiljetter har varit otydliga vad gäller flyg som bokas via en mellanhand. Kommissionen anger att passagerare idag inte får information i realtid vid exempelvis förseningar när de ska byta mellan olika trafikslag i sin resa. Passagerare kan även bli behandlade på olika sätt vad gäller exempelvis kontrakt och reseavgifter beroende på nationalitet eller reseföretagets hemort, vilket detta förslag syftar till att komma till rätta med.

Kommissionen uppskattar att förslagets samlade kostnader uppgår till totalt 575,2 miljoner euro över perioden 2025–2050. För flygbolagen består kostnaderna bland annat i justeringskostnader för att ersätta resenärer eller erbjuda ett annat resealternativ, samt för att sätta upp ett system för att ge resenärer information om bland annat förseningar i realtid (51,2 miljoner euro) och administrativa kostnader (93,3 miljoner euro) som framför allt följer av ökade rapporteringskrav. För terminaloperatörer väntas kostnaderna uppgå till 321,9 miljoner euro och för mellanhänder, så som resebyråer, väntas kostnaderna uppgå till 75,2 miljoner euro. Därutöver väntas även medlemsstaternas nationella myndigheter påverkas i form av högre kostnader för bland annat administration och tillsyn. Samtidigt uppskattar

kommissionen att kostnadsbesparingarna för myndigheter är så pass stor att förslagen totalt sett kommer att leda till kostnadsminskningar.

Kommissionen anger att förslaget särskilt väntas påverka små och medelstora företag i och med deras storlek och begränsade resurser, framför allt vad gäller resebyråer och mindre resebolag som sysslar med buss- eller sjötransport. Kommissionen anger i konsekvensanalysen att ett särskilt undantag för små- och medelstora företag därför har föreslagits i förordningen. Dessa undantag gäller från kravet att ange information i realtid till passagerare som har vissa multimodala biljettkategorier.

I regeringens faktagrunder, 2023/24:FPM31, bedöms de svenska företagen få något ökade kostnader till följd av reglerna om till exempel ersättningsskyldighet och upprättande av kvalitetsnormer. Vidare bedömer regeringen att förslagen kan komma att innebära kostnader för myndigheter när det gäller tillsyn och kontroller. Regeringen konstaterar också att det kommer att behövas regler om bland annat tillsyn och sanktioner med anledning av den nya förordningen om multimodala resor. Regeringen välkomnar förslaget men anger att ytterligare analys av de enskilda delarna i förslaget behövs, också i ljuset av remissinstansernas synpunkter. Vidare anger regeringen att det finns behov av förtydliganden i den nya förordningen, bland annat gällande tillämpningsområdet, och särskilt när det gäller förhållandet till redan gällande EU-förordningar om resenärsrättigheter och den svenska lagstiftningen på området.

I samband med att förslaget publicerades så lanserade kommissionen även en möjlighet för aktörer att lämna synpunkter på förslagen. Av de fåtal inspel som har kommit in så långt så kan det bland annat noteras att Global Business Travel Association (GBTA) lyfter fram skapandet av en standardiserad blankett för återbetalning och ersättning till resenären som viktigt. Samtidigt påpekar organisationen att ett enklare förfarande vore en automatisk elektronisk ersättning direkt till resenären, så att pappersarbetet därmed helt kan undvikas, åtminstone för resenären. ECC-Net (European Consumer Centres Network) lyfter fram att flygbolag även borde bli skyldiga att erbjuda omdirigering via annat flygbolag eller annat transportmedel i händelse av inställt flyg, samt att samma regler för ersättning bör gälla vid längre förseningar som vid inställda flyg.

Regelrådets rekommendation

Regelrådet kan konstatera att kommissionens konsekvensutredning saknar landspecifika konsekvensbeskrivningar. Regelrådet konstaterar vidare att förslagen väntas leda till kostnadsökningar för berörda företag, bland annat i form av omställningskostnader och administrativa kostnader och att dessa särskilt bedöms påverka små och medelstora företag. Regelrådet ser det därför som positivt att Justitiedepartementet har remitterat förslagen till berörda aktörer för att därigenom få en bild av konsekvenserna för svenska företag. Regelrådet rekommenderar vidare att Justitiedepartementet utför en konsekvensanalys som utgår från kraven i 6 och 7 §§ i förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning och att en sådan konsekvensanalys uppdateras utifrån utfallet i förhandlingarna om förslagen.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 20 mars 2024.

I beslutet deltog: Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Lennart Renbjör och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av: Erik Palm

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Erik Palm
Föredragande